

JUSTICIJOS BYLOS

BYLA BROWN PRIEŠ ŠVIETIMO TARYBĄ

Jungtinių Valstijų Aukščiausiasis Teismas

Brown pries švietimo tarybą, 347 U.S. 483 (1954)
347 U.S. 483

BROWN IR KT. PRIEŠ TOPEKOS ŠVIETIMO TARYBĄ, IR KT.
JUNGTINIŲ VALSTIJŲ APYGARDO TEISMO KANZASO APYGARDAI
APELIACINIS SKUNDS* Nr. 1

Teisme nagrinėtas 1952 m. gruodžio 9 d. Teisme iš naujo nagrinėtas 1953 m. gruodžio 8 d.

Išagrinėtas 1954 m. gegužės 17 d.

Baltųjų ir juodaodžių vaikų atskirtis valstybės viešosiose mokyklose vien rasės pagrindu pagal valstybės įstatymus leidžiančius tokią atskirtį arba reikalaujančius juos, neleidžia juodaodžių vaikams naudotis vienos išstatymų teikiama apsauga, kurioje garantuoja Keturioliktąjį pataisą, – nors baltųjų ir juodaodžių mokyklų materialinė bazė ir kitos materialiosios sąlygos gali būti vienodos. P. 486–496.

* Karšu su bīva *N. Briggs* ir *prātis Eliotā* ir *prātis*, nāgrūnā, pēgāļi lūngūnūti Vāļstāij apgārdu teismo Pē-
tū Karolinos rīpū apgārda apēlētāij skūmā, nāgrūnā, 1957. m. gūdzio 9 – 10 d., īs nāju nāgrūnā.
1953 m. gūdzio 7 – 8 d., bīva Nc. *4 Dmās* ir *prātis Frīncs Ekvārtā apgārda mōkōks vāļpūq* (Vr-
dzīnā) ir *prātis* lūngūnūti Vāļstāij apgārdu teismo Vīrdzīnūm rīpū apgārda apēlētāij skūmā,
nāgrūnā, 1952 m. gūdzio 10 d., īs nāju nāgrūnā, 1953 m. gūdzio 7 – 8 d., ir bīva Nc. 10 (*Cēhūrt*) ir
Kt. prātis Bēlton ir *prātis*, esāt *certiorā* (Vāļstēkojōj teismo rēkālāmās, kād zēmsnūjs teismās pācē-
tū informācija atē nāgrūnā bīva (ol.) – *Verfōs pāstābā*) Dēļevōr aūkstācāmāis teismū.

Robert L. Carter pirmiņu ir papildinām argumentāts gincīto apellāciju byloje Nr. 1 pagrinda, Thurgood Marshall pirmiņu argumentu gincīto apellāciju byloje Nr. 2 pagrinda, Spotswood W. Robinson III pirmiņu argumentu gincīto apellāciju byloje Nr. 4 pagrinda ir abu papildinām argumentāts gincīto apellāciju byloje Nr. 2 ir 4 pagrinda, Louis L. Redding ir Jack Greenberg pirmiņu argumentu gincīto apellāciju byloje Nr. 10 pagrinda, o Jack Greenberg ir Thurgood Marshall jī gincīto papildinām argumentu.

Savo pažiškinusio Robert L. Carter, "Thurgood Marshall, Spotswood W. Robinson III, Louis Brandeis, Jack Greenberg, George E. C. Hayes, Williams R. Ming jausmytis, Constance Baker Motely, James M. Nabrit jausmytis, Charles S. Scott, Frank D. Rivers, Harold R. Brothman ir Oliver Hill priitarie apeliacinams bylose Nr. 1, 2 ir 4 ir 1 atsakomams bylose Nr. 10; George M. Johnson priitarie apeliacinams bylose Nr. 1, 1, Jr. 4, o Loren Miller – apeliacinams bylose Nr. 21, 4; Arthur D. Shores ir A. I. Walden kabineto atliek teismingumą ir pažiškinusio, priešingus generalinio prokuroro prašymui atlikti arba patvirtinti apeliacinį skundą bylose Nr. 2.

a) Keturioliktosios patalios istorija, susijusi su numatomu jos poveikiu viešajam švietimui, nėra baigta. P. 489–490.

b) Šiose lyiose keliamas klausimas turi būti sprendžiamas atsižvelgiant ne į priimant Keturiolikąją paaišs buvusias sąlygas, bet į visą viešojo švietimo raidą ir dabartinę jo padėtį visos amerikiečių tautos gyvenime. P. 492–493.

c) Valstsbei jāspāreigojus suteikt galimybē igyti išslavinimą viešosiose mokyklose, tokią galimybę yra teisė, kuri privalo būti lygiais pagrindais prieinama visiems. P. 493.

d) Del vakų atskirties viešosiose mokyklose vien rases pagrindu mažumos grupės vakai netenka lygių galimybių įgyti išsilavinimą, nors materialinė bazė ir kitos materialiosios sąlygos gali būti vienodos. P. 493–494.

e) Doktrina „atskiri, bet lygūs“, nustatyta byloje, 163 U.S. 573, viešojo švietimo srityje metaikytina. P. 495. [347 U.S. 483, 484]

f) Bylos vėl įrašomos į sąrašą specialiems klausimams, susijusiems su sprendimų formomis, toliau svarstyti. P. 495–496.

TEISMO PIRMININKAS WARREN paskelbė Aukščiausiojo Teismo nuomonę.

Paul E. Wilson, Kanzaso ģenerālprokurators padēdējais pirms viņa iecelšanas ģenerāļa amatā, uzskatīja, ka šis ir nepareizs lēmums. Viņš uzskatīja, ka šis ir nepareizs lēmums.

John W. Davis pirminiu argumentu gincijo atsakoy pagel apeliacini skunda byloje Nr. 2 motyva ir papilomui argumentu – atsakoy pagel apeliacinius skundus byloje Nr. 2 ir 4 motyvus. Paaiskinimus apeliaciname skunde byloje Nr. 2 ji palatte Jereu Karolinos generalinis prokuroras T. C. Callison, Robert McC. Egge jaunesnysis, S. E. Rogers, Williams R. Meagher ir Taggart Whipple, [347 U.S. 483, 485]

Vidzintis generalis prokuras j. Lindsay, Almond jaunensis i T. Justin Moore pirminti argumetu gincijo atsakovy pagal apeliacini skunda byloje Nr. 4 motyvu ir papildomu argumentu - atsakovy pagal apeliacinius skundus byloje Nr. 1 ir 4 motyvu. Paaiskintum uz atsakova - "Pricio Edwardo apygardos mokyklos valdyba pagal apeliacini skunda byloje Nr. 4 patekte generalini prokurora j. Lindsay Almond bei Vidzintis valstijos generalinio prokuroro padėjaja Henry T. Wickham i T. Justin Moore, Archibald G. Robertson, John W. Riely ir T. Justin Moore jaunensis.

Delavero generalinis prokuroras H. Albert Young pirminiu ir papildomu argumentais ginčijo ieškovo pagal apeliacinį skundą byloje Nr. 10 motyvą. Jo paaiškinimus palaikė generalinio prokuroro pavaduotojas Louis J. Finger.

Speciāli un mūsu lektūru ģenerāliņi drošoti padēvējas Rankai, kāp *amici curiae* [„Tasmo draugs“], tēstiniņo gino šāla neastorvājamais tēstiniņš ar ekspektas, krietimāms paakiņai tēstmu koki, sudetiniņgā Klauņānā (lōl.). – *Veritjō pastatū*], papulidūm argumentu ginojō moorye ar ļūngitims Valstjōms prīmyntai šitē armestī apeliaciōms skundus bjōse Nr. 1, 2 ir 4, o bjōlye Nr. 10 – pārentki, lō paastjiniņms palikē armestī pārentkuras Brownell, Philip Elman, Leon Utman, William J. Lamont ir M. Magdalēna Schoch. Tūmetiņš ģenerāliņš pārentkuras James P. McGarry ir Philip Elman, kāp *amici curiae*, pāriē pāastjiniņms ļūngitims Valstjōms ir prīmyntai šitē armestī apeliaciōms skundus bjōse Nr. 1, 2 ir 4, o bjōlye Nr. 10 – pārentki.

America curiae praesiksimus, remanicus apellatus byjole Nr. 1. Amerikos žydi suvaziavimo vardu patiekia Shad Polley, Will Maslowo ir Joseph B. Robinson. Amerikos plitintij laisvų sąjunga vardu – Edvin J. Lukkas, Arnold Forster, Arthur Garfield Hays Frank E. Karelsen, Leonard Haas, Saburo Kido ir Theodore Leskes ir Amerikos mokytojų federacijos vardu – John Irgensberg ir Selma M. Borchardt. *America curiae* praesiksimus, remanicus apellatus byjole Nr. 1 ir atsakovus ir Selma M. Borchardt. Arthur J. Goldberg ir Thomas E. Harris [34] U.S. 483, 486) Pramontos organizacijų susitikimo vardu ir Plinaius Indritu – Amerikos velenų korporacijos vardu.

Šias bylas gavome iš Kanzaso, Pietų Karolinos, Viržinijos ir Delavero valstijų, jos yra grindžiamos skirtingais faktais ir skirtingomis vietos sąlygomis; tačiau dėl bendro teisinio klausimo šioje konsoliduotoje nuomonėje jas galima svarstyti kartu. [347 U.S. 483, 487]

Kanzaso byloje *Brown prieš Šveitimo tarybą* iškovai yra Topekoje gyvenančios pradinukų amžiaus judaodžių valakai, jie šį iškėną pateikė Jungtinių Valstijų apygardos teismini Kanzaso apygardai; jie prašo uždrausti įgyvendinti Kanzaso įstatymą, leidžiantį, bet ne reikalaujantį, kad daugiau kaip 15 000 gyventojų turinčių mėsinių mokyklose judaodžių ir baltųjų moksleivių sąlygos liktų skirtingos. Kan. Gen. Stat. 72-1724 (1949). Pagal minėtą įstatymą Topekos švietimo taryba išrinkta atskirtiems patalynoms mokykloms įsteigti. Tačiau kitos bendruomenės viešosios mokyklos dirba ne atskirties pagrindu, o iš trijų teisėjų susidedantis apygardos teismas, susirinkęs pagal 28 U.S.C. 2281 ir 2284, nusprendė, kad atskirtis viešojo švietimo srityje turi žalingą poveikį judaodžiams vaikams, bet atmėtė skundą remdamasis tuo, kad judaodžių ir baltųjų mokyklos pastatų, vežimo į mokyklą, mokyimo programų, mokytojų išsilavinimo atžvilgiais buvo į esmės vienodos. 98 F. Supp. 797. Byla svarstoma kaip tiesioginis apeliacinis skundas pagal 28 U.S.C. 1253. Pietų Karolinos byloje *Briggs prieš Elliott* iškovai yra judaodžių valakai – pradinės ir vidurinės mokyklų moksleiviai, gyvenančios Klarendono apygardoje, jie pateikė šį iškėną Jungtinių Valstijų apygardos teismini Pietų Karolinos rty apygardai ir prašė uždrausti įgyvendinti valstijos konstitucijos ir kodekso nuostatas, kuriose reikalaujama viešosiose mokyklose atskirti judaodžius ir baltuosius mokyklose atskirti judaodžius nuo baltųjų. S. C. Const., Str. XI, 7; S. C. Code 5377 (1942). Iš trijų teisėjų susidedantis apygardos teismas, susirinkęs pagal 28 U.S.C. 2281 ir 2284, atmėtė. Teismas nusistatė, kad judaodžių mokyklų padėtis buvo prastesnė nei baltųjų mokyklų, ir įpareigojo atskirus nedeisiant padėti vienodinti jų sąlygas. Tačiau teismas pritarė ginčų nuostatų teisumui ir neleido iškovų priimti [347 U.S. 483, 487] ir baltųjų mokyklas vykdančių savitvėdimo programą, 98 F. Supp. 529. Šis teismas panaikino apygardos teismo sprendimą ir grąžino bylą į naujo nagrinėti, kad gautų teismo nuomonę apie atsakovų pateiktą vykdančių savitvėdimo programą padarytos pažeigos ataskaitą. 342 U.S. 350. Gražinančis bylą į esmės nagrinėti apygardos teismas nusistatė, kad iš esmės lygėbė buvo pasiekta, išskyrus pastatus, ir kad atsakovai ėmėsi veiksmų ir šiai nelygėbei pašalinti. 103 F. Supp. 920. Byla svarstoma pagal apeliacinį skundą pagal 28 U.S.C. 1253. Viržinijos byloje *Davis prieš Apygardos mokyklų valdybą* iškovai yra judaodžių valakai – vidurinės mokyklos moksleiviai, gyvenančios Princo Edvardo apygardoje, jie pateikė šį iškėną Jungtinių Valstijų apygardos teismini Viržinijos rty apygardai ir prašė uždrausti įgyvendinti valstijos konstitucijos ir kodekso nuostatas, kuriose reikalaujama viešosiose mokyklose atskirti judaodžius nuo baltųjų. Va. Const., 140; Va. Code 22-221 (1950). Iš trijų teisėjų susidedantis apygardos teismas, susirinkęs pagal 28 U.S.C. 2281 ir 2284, skundą atmėtė. Teismas nusistatė, kad judaodžių mokyklos padėtis materialinės bazės, mokyimo programų, vežimo į mokyklą atžvilgiais yra prastesnė, ir nurodė atsakovams nedeisiant nusistovėti į esmės vienodos mokyimo programos bei vienodai vežti į mokyklą, „veikti kuo uoliausiai ir skubiai pašalinti“ materialinės bazės nevienodumą. Tačiau, kaip ir Pietų Karolinos byloje, teismas pritarė ginčų nuostatų teisumui ir neleido iškovų priimti [347 U.S. 483, 487] ir baltųjų mokyklas vykdančių savitvėdimo programą. 103 F. Supp. 337. Byla nagrinėjama dėl tiesioginio apeliacinio skundo pagal 28 U.S.C. 1253. Delavero byloje *Gebhart prieš Belton* iškovai yra judaodžių valakai – pradinės ir vidurinės mokyklų moksleiviai, gyvenančios Ninkeso apygardoje, jie pateikė šį iškėną Delavero teisingumo teismini ir prašė uždrausti įgyvendinti valstijos konstitucijos ir kodekso nuostatas, kuriose reikalaujama viešosiose mokyklose atskirti judaodžius nuo baltųjų. Del. Const., Art. X, 2; Del. Rev. Code 2631 (1935). Teisingumo teisme pirminkaujantis teisėjas priėmė sprendimą ir nurodė nedeisiant priimti iškovus į mokyklas, kurias iki tol laukė tik baltieji valakai, remdamasis tuo, kad judaodžių mokyklų padėtis pagal mokytojų parengimą, moksleivių ir mokytojų santykių, popamokinę veiklą, materialinę bazę, atstūmą iki mokyklos ir vyktinai į ją sugaštinamą laiką buvo prastesnė [347 U.S. 483, 488]. 87 A.2D 862. Teisingumo teisme pirminkaujantis teisėjas taip pat nusistatė, kad pati atskirtis yra prastesnio judaodžių vaikų išsilavinimo prieštartinis (žr. 10 išnašą), tačiau šiuo pagrindu savo sprendime nesistima. *Id.*, 865. Teisingumo teisme pirminkaujantis teisėjas nusistatė, kad patvirtinus Delavero aukštiausiojo teismo, kuris vis dėlto užsiminė, kad po to, kai judaodžių ir baltųjų mokyklų vienodinimas bus baigtas, atsakovai galės siekti pakursti sprendimą, 91 A. 2d 137, 152. Atsakovai, ginčiję tik tai, kad Delavero teismas, įpareigojęs nedeisiant priimti

Visose bylose judaodžių rasės nepilnamiečiai per savo teisėtus atstovus prašo teismams padėti įgyti galimybę, nepatiriant rasinės atskirties, būti priimtiems į savo bendruomenės viešąsias mokyklas. Kiekvienam atvejui [347 U.S. 483, 488] pagal įstatymus, kuriose reikalaujama atskirties pagal rasę arba jį leidžiama, jie nebuvę priimami į baltųjų vaikų įankomas mokyklas. Teigia, kad dėl šios atskirties iškovai neteko vienodos ištatymų apsaugos pagal Keturioliktojo pataisą. Visose bylose, išskyrus Delavero bylą, iš trijų teisėjų susidedantis federalinis apygardos teismas nepatenkino iškovų prašymo, remdamasis vadinanąja doktrina „atskirti, bet lygūs“, šio teismo pakelėta byloje *Plessy prieš Ferguson*, 163 U.S. 573. Pagal šią doktriną sutariama dėl vienodo reguliavimo, kai rasėms suteikiama į esmės vienoda materialinė bazė, nors ji ir yra trūkstama viešose. Delavero byloje Delavero aukštiausiojo teismas tvirtai laikėsi šios doktrinos, bet nurodė, kad iškovai turi būti priimami į baltųjų mokyklas, kadangi jos yra pranašesnės už judaodžių mokyklas.

Iškovai tvirtino, kad atskirtis viešosios mokyklos nėra „lygios“ ir negali būti padarytos „lygios“ vadinais, joms nėra suteikta vienoda apsauga pagal įstatymus. Dėl aktyvaizdžios kalbamojo klausimo svarbos teismas apsisėmė vykdyti teisingumą². Ginčas buvo svarstytas 1952 m. sesijoje, ir papildomi argumentai dėl tam tikrų teismo pateiktų svarstytų klausimų nagrinėti šioje sesijoje³. [347 U.S. 483, 489]

Teismini pateikti papildomi argumentai daugiausia sėjos su Keturioliktosios pataisos priėmimo 1868 m. aplinkybėmis. Jie buvo apie išsamius šios pataisos svarstymus Kongrese, ratifikavimą valstijose, tuometinė rasinės atskirties praktika ir pataisos šalininkų bei priešininkų nuomonės. Minėtas svarstymas ir mūsų pačių atliktas tyrimas mus įtikina, kad nors šie šaltiniai suteikia šio tokio aiškumo, to nepakanka problemai, su kuria susidūrėme, išspręsti. Certianis atvejais jie nėra lemiami. Didžiausi pokarinių pataisų šalininkai neabejojusiai siekė, kad jomis būtų panaikinti visi teisiniai „visų Jungtinės Valstijos giminis ar natūralizuotų asmenų“ skirtumai. Be abejo, jų priešininkai buvo priešiški tiek pataisų raišdai, tiek jų drašai ir norėjo, kad jų poveikis būtų kiet galima ribotas. Ką matė kiti, buvęsi Kongrese ir valstijos įstatymų leidybos institucijose, įtikinamai negali būti nustatyta.

Papildomas argumentas, kad negalima remtis pataisų istorija, kiek tai siejasi su atskirtomis mokyklomis, yra tuometinė viešojo švietimo padėtis⁴. Pietuose dar nebuv

judaodžius iškovus į baltųjų mokyklas, buvo neteisūs, kreipėsi į šį teismą dėl *certiorari*. Buvo išleistas įsakymas patvirtinti bylą, 344 U.S. 891. Iškovai, kurie vėliau laimėjo, priešėkūnio nepateikė.

² 344 U.S. 1, 144, 891.

³ 345 U.S. 972. Jungtinių Valstijų generalinis advokatas abiejose sesijose dalyvavo kaip *amicus curiae*.

⁴ Apkritai apie viešojo švietimo raidą iki pataisos priėmimo žr. Butts, *Cremm, A History of Education in American Culture* (1953), Pts. I, II; Cubberley, *Public Education in the United States* (1934 ed.), cc. II-XII. Mokyklų padėtis, buvusi Keturioliktosios pataisos priėmimo metu, apibūdina Butts, *Cremm* (žr. pirmiau), p. 269-275; Cubberley (žr. pirmiau), p. 288-339, 408-431; Knight, *Public Education in the South* (1922), cc. VIII, IX. Taip pat žr. H. E. Doc. No. 315, 41st Cong., 2d Sess. (1871). Nors nemokamų viešųjų mokyklų poreikis šiuose Pietuose buvo paminėtas, Pietuose jų ėmė rasti maždaug 1850 m., apie dvidešimt metų vėliau nei šiuose. Jis dalies lėšomis plėtojimosi Pietuose prieštartinis (vaizduojamas Pietų pobūdis ir skirtingas regionų požiūris į valstybės pagalbą) yra gerai pabrėžtas Cubberley (žr. pirmiau), p. 408-423. Visoje šalyje ir ypač Pietuose karas

Tuomet periname prie pateikto klausimo: ar dėl vaikų atskirties viešosiose mokyklose vien rasės pagrindu, nors materialinė bazė ir kitos materialiosios sąlygos yra vienodos, mažumos grupių priklausančius vaikai netenka galimybes gauti vienodą išsilavinimą? Mes tikime, kad taip.

Byloje *Sweatt prieš Painter* (žr. pirmiau) nustatydamas, kad atskirta juodaodžių teisės mokykla negalėjo jiems suteikti vienodų galimybių išsilavinimui, šis teismas daugiausia rėmėsi „tominis ypatybėmis, kurių negalima objektyviai nustatyti, bet kurios teisės mokykloje tampa svarbios“. Byloje *Mclaurin prieš Oklahomos valstijos universiteto valdybos narius* (žr. pirmiau) teismas, reikalaudamas, kad su į baltųjų magistro studijas priimtu juodaodžiu būtų elgiamasi taip pat, kaip su visais kitais studentais, vėl leidosi į neapibrėžtus svarstymus: „<...> jo gebėjimas studijuoti, įsitraukti į diskusijas, keistis nuomonėmis su kitais studentais ir apskritai išnokti savo specialybę.“ [347 U.S. 483, 494] Tokie svarstymai pirmausia taikytini pradinių ir vidurinių mokyklų vaikams. Vien dėl rasės atskyrus juos nuo kitų panašaus amžiaus ir panašiai parengtų vaikų yra sukeliamas nevisavertiskumo dėl statuso bendruomenėje jausmas, galintis padaryti tokią žalą jų širdims ir protams, kad niekada nebėbus galima jos ištaisyti. Tokio į galimybių įgyti išsilavinimą atskyrimo poveikį gerai apibūdino teismas, vis dėlto jautėsis esąs priverstas priimti juodaodžiams teškovams nepalankų sprendimą, išvadoje Kanzaso byloje:

„Baltųjų ir spalvotųjų vaikų atskirtis viešosiose mokyklose daro žalingą poveikį spalvotiesiems vaikams. Kai tokia atskirtis numatyta įstatyme, poveikis yra didesnis; paprastai suprantama, jog rasių atskyrimo politika reiškia, kad nustatoma žemesnė juodaodžių grupės padėtis. Nevisavertiskumo jausmas kenkia vaiko motyvacijai mokytis. Todėl įstatyme nustatyta atskirtimi paprastai yra stabdomas juodaodžių vaikų mokymasis bei protinis vystymasis ir jie negauna tam tikros naudos, kurią gautų rasiniu požiūriu integruotoje mokyklų sistemoje.“¹⁰

Kad ir koks psichologinių žinių lygis būtų bylos *Plessy prieš Ferguson* nagrinėjimo metu, šią išvadą dabartinė valdžia labai remia!¹¹ Kalbos, priešingos šiai išvadai, [347 U.S. 483, 495] byloje *Plessy prieš Ferguson* yra atmietamos.

Darome išvadą, kad viešojo švietimo srityje doktrina „atskirti, bet lygūs“ netaikoma. Atskirtos mokyklos sąlygos paprastai yra nevienodos. Todėl tvirtiname, kad iš

¹⁰ Panašios išvados padarytos Delavero byloje: „Iš liudijimų parodėmų sprendžiu, kad mišų Delavero visuomenėje patį valstijos nustatyta atskirtis švietimo srityje reiškiasi tarp juodaodžių vaikų kaip klasės, kuriai suteikiamos kur kas menkesnės galimybės įgyti išsilavinimą negu baltiesiems vaikams, kurių padėtis yra panaši.“

¹¹ Clark K. B. *Effect of Prejudice and Discrimination on Personality Development* (Midcentury White House Conference on Children and Youth, 1950); Whitten, Kohlman, *Personality in the Making* (1952); c. Vi; Deutcher, Chien, *The Psychological Effects of Enforced Segregation: A Survey of Social Science Opinion*, 26 J. Psychol. 259 (1948); Chien, *What are the Psychological Effects of* [347 U.S. 483, 495]; Segregation Under Conditions of Equal Facilities? 3 Int. J. Opinion and Attitude Res. 229 (1949); Brameld, *Educational Costs. In Discrimination and National Welfare* (MacIver, ed. (1949), 44–48; Prazer, *The Negro in the United States* (1949), 674–681. Taip pat žr. Myrdal, *An American Dilemma* (1944).

iškovo į kitų į panašią padėtį patekusių asmenų, dėl kurių buvo pradėti teismo procesai dėl atskirties, kuriai jie skundžiasi, yra atimta galimybė naudotis Keturioliktojo patatsoje garantuojama vienoda įstatymų apsauga. Dėl tokio bylos sprendimo tampa nereikalinga jokia diskusija, ar tokia atskirtimi taip pat pažeidžiama Keturioliktojo patatsoje numatyta tinkamo proceso sąlyga.¹²

Kadangi tie procesai yra tipiški, dėl galimybių šį sprendimą plačiai priimti ir dėl didelės vietos sąlygų įtvirtinės formuluojant sprendimus šiose bylose įyla labai didelių sunkumų. Tinkamų teisinio gyrimo priemonių svarstymas papildomose argumentuose neišvengiamai priklauso nuo pirminio klausimo – atskirties viešojo švietimo srityje konstitucingumo. Dabar paskelbėme, kad tokia atskirtimi yra paneigiama vienoda įstatymų apsauga. Kad formuliuodami sprendimus gautume visą šalių pagalbą, bylos bus vėl įrašytos į bylių sąrašą ir šalių bus prašyta pateikti argumentus dėl 4 ir 5 klausimų, anksčiau teismo pateiktų svarstytų kaip papildomų argumentų šioje sesijoje.¹³ Jungtinių Valstijų generalinis prokuroras [347 U.S. 483, 496] vėl yra kviečiamas dalyvauti. Valstijų generaliniams prokurorams, reikalaujantiems atskirties viešojo švietimo srityje ar ją leidžiantiems, taip pat bus leidžiama dalyvauti kaip *amici curiae* pagal 1954 m. rugsėjo 15 d. prašymą ir 1954 m. spalio 1 d. įteikti trum-pą argumentaciją.¹⁴

Byla išspėsta.

Iš anglų kalbos vertė Rasa Urbanavičiūtė

¹² Žr. *Bolling prieš Sharpe*, p. 497, susiję su Penktosios patatso tinkamo proceso sąlyga.

¹³ „4. Tariant, jog yra nuarta, kad atskirtis viešosiose mokyklose pažeidžia Keturioliktojo patatso,“ (a) ar sprendime neišvengiamai būtų nustatoma, kad, paisant normai, geografinio mokyklų suskirstymo į rajonus, juodaodžiai vaikai būtų nedideliant priimti į pasirinkusias mokyklas, ar (b) šis teismas, vykdydamas teisingumą, leidžia veiksmingai laipsniškai pakeisti esančias atskirties sistemos sistemą, nepažeidžiant spalvos skirstymais?“ „5. Darant prielaidą, kuria paremti 4 (a) ir 4 (b) klausimai, ir toliau tartant, kad šis teismas vykdytų teisingumą iki pabaigos, aprašytos 4 (b) klausime, „(a) Ar šis teismas turėtų detaliai formuliuoti sprendimus šiose bylose; (b) jeigu taip, kokios konkretos problemos turėtų būti aptartos sprendimuose; (c) Ar šis teismas turėtų paskirti specialų teismo atstovą įrodymams tirti, kad būtų patarta dėl konkrečių tokių sprendimų sąlygų;“ (d) Ar šis teismas turėtų grąžinti bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismams su nuorodomis į sprendimų projektus šiose bylose ir, jeigu taip, kokios bendros kryptys turėtų būti šio teismo sprendimuose ir kokių procedūrų turėtų laikytis pirmosios instancijos teismas, kad išsameniuose sprendimuose pasiektų minėtus tikslus?“

¹⁴ Žr. 42 sprendimą, šio teismo persvarstytį sprendimą (įsigaliojo 1954 m. liepos 1 d.) [347 U.S. 483, 497].